

Mitt skip er lastet med...

«Rutland 2» og «Løven 3» var kanskje de minst på-aktede skip på Sandefjord Havn i etterkrigstida. Det var jo hvalflåten som var byens stolthet og som var mest synlig.

HARALD FEVANG

De små frakteskipene gjorde ikke meget av seg til sammenligning. Men alle skip har sine oppgaver. Varene skal fraktes, og uten varer stopper verden. Men min og andre barns verden var lenge fjern fra dette faktum. Frakt av varer er ikke meget vesentlig for barn.

Men så i 1964 kom det til en brå forandring for meg. Da kom det nemlig et norsk skip fullastet med mais til Hamburg fra Canada. På kaia Rethe Strøh sto flere førstereiser og tok imot trossene.

Kokken ombord trengte en hjelpegutt i byssa. Skipet skulle losse noe av av maisen her og resten i Wismar i Øst-Tyskland. Der skulle den over i jernbanevogner som skulle videre østover.

Viktige varer

I lang tid framover skulle mine hverdager fylles med nærkontakt med varer som skulle fraktes fra land til land. Bysedøra lå bare et par meter fra lukekarmen.

For meg var dette bade dramatisk og spennende. Jernteppeland var svært avhengige av varene vi fraktet. Mat er vel sammen med olje noen av de mest viktige varer som kan fraktes.

Etter utlossing i Wismar gikk turen til London. Her hentet vi biler for New Brunswick i Canada. De måtte surres godt for sjøen vinterstid i Nord Atlanten er ikke å spøke med.

I St. Johns gikk det fort å losse de 300 bilene før ny kornlast kom ombord. På nabokai lå to Thor Dahl båter inne samtidig. De losset frukt og annet spennende fra Sør Afrika.

Styrmann var fra Kodal og jungmannen fra Bjerggata.

De hadde mer variert last enn oss. For dem gikk turen sydover til Durban, for oss gikk det samme veien tilbake til Po-

LINJEFART: En av de mest populære skip å komme ombord i for sjøfolk fra Sandefjord gjennom mange år var ms «Thor 1». Den gikk i linjefart på Stillehavet, og dette bildet viser noe av dekklasten i San Francisco 1951. Og lasten er nye Studebakere, Buicker og Oldsmobiles samt Willys jeoper til American Samoa, Fiji, Tahiti og Papua og New Guinea.

FOTO: THOR DAHL-ARKIVET

len. Men før det fikk vi et alvorlig kornras i det ene rommet der en av lastearbeiderne faktisk druknet i kornet.

Etter kornlevering i Gdynia dro vi til Antwerpen for å hente stålwirer og plater for Houston, Texas. Her kunne det nok en gang gått galt idet fire store jernplater løsnet og falt ned i rommet med et øredøvende brak. Da støvet la seg kunne vi konstatere at ingen var savnet.

Lasten ble losset etterhvert i Tampa, Florida, Mobile, Alabama og Houston,

Texas. Deretter gikk vi i ballast opp selveste Mississippi til Baton Rouge der korn fra Midtvesten ventet i store siloer for vår frakt til Hellas.

Ved første anløp i USA ble vårt ferskmatlager plombert. Amerikanerne ville ikke risikere noe smitte fra utlandet slik at all vår mat måtte nå kjøpes i USA. Uker seinere ble det min job å rydde opp i det som nå hadde blitt ødelagt i proviantlagert. Det antas at reker og krabber i Mexico-golfen fikk et herremåltid.

Fin opplevelse

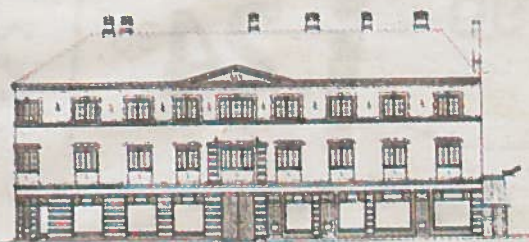
Vi fikk endelig en rolig overfart til Europa. Som fraktemenn av korn til Hellas fikk jeg en av mitt livs fineste opplevelser tidlig en morgen med soloppgang og bleike ved innløpet til Middelhavet. Med Gibraltarklippen til venstre og Atlasfjellene til høyre i motlys.

Vi losset kornet i Pireus. Seinere gikk gåten både til Afrika og Manila, men da var jeg i roligere farvann på både gjedefiske i Gogsjø eller også en kort tur på kysthvalfangst i Tokyo.

FØROGNÅ

Saker og ting som
setter minnene i sving

Bokhandel

Denne bokhandelen ble etablert i Sandefjord i 1899 og ble drevet i over hundre år her. Selve bygningens fasade er gjengitt over disse linjer med sitt runde hjørne slik den også framstår i dag. Ludvig Foss hadde sin erfaring fra Hamar, Gøteborg og Chicago før han etablerte seg i vår Storgate med levering av allehånde bøker, skrivemateriell og karter.

Det kan nevnes at forretningen i sin tid leverte alt av slike varer til store hvalfangstekspedisjoner som gikk via Kapp Horn opp til Alaska, den første tur til iskanten ved Rosshavet under ledelse av kaptein C.A. Larsen og andre foretak. Idag har andre moderne forretninger tilhold i den vakre velholdte bygningen.

Tekst: Harald Fevang.

MS «Løven III»

En av kystens travere. Dukket alltid opp i Sandefjords Blad i Bryggepraten med ordene: «Løven III» ventes i løpet av dagen med et parti stykkgoods».

Bryggepraten beskrev en livlig trafikk på havnen, og «Løven»-båtene var kjær tilskudd i så måte. Rederen het Haakon Rachlew og bodde i Stokke i 50-årene. Han kom fra Oslo og bosatte seg i Sandefjord etter en tur på hvalfangst ved Færøyene og Syd-Shetland. Han ble kompanjong med Hans Larsen og de drev kullforretning i Skippergaten 8 fra 1912.

Hans Larsen startet der i 1887. Ble senere kjent som Grønvoolds Kullforretning A/S.

Bilde viser «Løven III». Det er satt sammen av to bilder, så det er ikke så fint som det burde vært. Er det noen som sitter på en bedre kopi?

Tekst: Ragnar Iversen (www.skipshistorie.net)
Foto: Arne Lyrvang

MINNER
FRA NÆR
FORTID

SANDEFJORD LOKALHISTORISKE SENTER

på Pakkestad gård

Har du bidrag til denne siden?

Levér det i avisresepsjonen, mrk. Lokalhistorisk senter. Bilder merkes med hvem, hva, hvor, når, og helst med en beskrivelse. Husk navn og adresse på utlåner. Har du elektronisk stoff, send det til sv-er-lu@online.no

Sandefjord Lokalhistoriske senters redaksjonsgruppe:

Sideansvarlig: Harald Fevang,
Bildeansvarlig: Ragnar Iversen.
Medarbeidere: Sven Erik Lund, Svein Olav Løberg, Bjørn Hoelseth, Dag I. Børresen, Odd Galteland, Tor Skagun, og Tor Børresen.
Kontaktperson: Sven Erik Lund, tlf. 928 27 154

JULEHILSEN: I 1960 sender maskinisten Johs. Reppesgård på Jahrebåten «Jakinda» julehilsen fra Port Said hjem til sin kollega Birger Andersen og gratulerer han og hans kone Lina med sønn nr. tre!
FOTO: PRIVAT.

A. Christiansens Ekspedition Sandefjord den 1923
Bryggen.

Hr. *J. Jørgen*
Med Dampskibet *Løven* er ankommet til Dem fra
Fragt Kr.
Efterkrav
Kjørel & Arbeidsp.
Pakhusleie
Nattevagt
Bypostpenge 0,20
Kr. *1,10*

Varene utleveres til Dem forinden Fragt og Omkostninger er betalte og hvo samme på Bryggen for Modtagersens Regning og Risiko og hval eventuel straks Reklamations- mda ske straks ved God- sets ankomning.
Denne seddel bedes kvitteret og med- bragt ved Varesnes afhentning.

Varene utleveres fra Kl 8-2 og 4-6

For Varesnes Modtagelse kvitteres
C. Wihl. Clemetsens trykkeri.

PAKKE: Et forsiktig fraktbrev fra Brygga til firma A. Sogn forteller at dampskipet «Løven» den 5. Mars 1923 har kommet med en pakke. Fraktkostnad er kr. 1,10.

Kodal

Det er ikke ofte vi i denne spalten beveger oss utenfor kommunegrensen, selv om mange ikke lenger regner Kodal som utenbygds. Både Geirastadir og Kodal har jo alltid vært områder hvor folk fra Sandefjord har følt seg svært hjemme.

Pipenholtkrysset hvor dette bildet er hentet fra 4. desember 1950, var et viktig knutepunkt for alle turgåere, bærplukkere og skiløpere fra Sandefjord i alle år etter krigen.

For det var jo til Snappen vi måtte reise for å finne de rette fiskevann, turstier, blåbær og tyttebær, og det var på Geirastadir det fineste skiterrenget og den beste lapskausen var!

At skolen på Hvitstein etter hvert ble nedlagt, og at Frida på butikken ble arbeidsle- dig da mer moderne handelssentre tok over,

hindret likevel ikke at rutevogn Z-12272, Kodalbussen tilhørende David Skjelbred, som vi ser til høyre på bildet, senere og i mer moderne utgaver, traust og trygt fraktet kodalfolk og andre til skoler, arbeid og butikker i byen og tilbake igjen.

Og pakker og varer ble satt av ved butikker, gårder og melkeramper.

Dagens bilde viser et fortsatt rolig og oversiktlig Pipenholtkryss. Forandringer skjer ikke så brått i denne delen av Kodal!

Tekst: Harald Fevang.
Foto før: Politiarkivet.
Foto nå: Bjørn Marum Olsen.